

Съвременни тенденции в развитието на растителната защита

Автор(и): Емил Иванов

Дата: 19.11.2023 Брой: 11/2023

Акцентът на научно-практическата конференция, част от събитията, посветени на 40-годишнината от създаването на Факултета по растителна защита и агроекология на Аграрния университет в Пловдив, проведена се на 7 ноември, беше съвременните тенденции в развитието на растителната защита. Срещата очерта хоризонтите на бъдещото сътрудничество между науката и бизнеса, където традициите от миналото работят в унисон с динамиката на настоящето и посрещат заедно предизвикателствата на бъдещето.

Знаковата пета аудитория на Факултета по растителна защита и агроекология (ФРЗА) бе мястото на събитието, фокусирало професионалния интерес на националния елит в растителната защита. Тук бяха преподаватели, научни работници, експерти, фермери, студенти и журналисти от аграрни медии.

Проф. д-р Вили Харизанова, декан на Факултета по растителна защита и агроекология

Основният доклад по темата изнесе проф. д-р Вили Харизанова, декан на Факултета по растителна защита и агроекология. Климатичните промени и загубата на биоразнообразие са глобална заплаха № 1 за света. През 2020 г. ЕС стартира Европейската Зелена сделка и стратегиите за изпълнението ѝ - за намаляване приноса на Европа към климатичните промени, за трансформация на земеделието към устойчиви нива на производство, за опазване на природната среда и биоразнообразието.

Иновациите в агрохимическата и семенарската индустрия заедно с фундаменталните и приложните изследвания на университети и научни институти създават възможности за подобряване на техниките и практиките за защита на земеделските култури. Една от чувствителните теми безспорно са синтетичните пестициди. Общественият натиск и нуждите на земеделските производители налагат промяна. Като част от Европейската Зелена сделка Комисията предлага мерки за намаляване употребата на синтетични пестициди, увеличаване на биологичното земеделие, разработване на иновативни методи за растителна защита, щадящи природата и човешкото здраве.

Дискусията за бъдещето на растителната защита в ЕС – част от по-широката дискусия за бъдещето на производството на храни и предотвратяването на изменението на климата

Проф. Харизанова припомни факта, че въпреки удвояването на конвенционалните ПРЗ в Европа от 1980 г. насам въздействието върху околната среда е значително намаляло чрез прилагане на силно рестриктивни политики при регистрацията им, забрана на някои активни бази, замяна на ПРЗ с широко действие с по-специализирани пестициди, използване на модерни технологии за защита на растенията. Не бива да се неглижира обективното обстоятелство, че без прилагане на ПРЗ (в т.ч. и биопестициди) продоволствената сигурност на 11 млрд. души, каквото се очаква да бъде населението на Земята към края на века, е сериозно застрашена! Какви са ефективните алтернативи за защита на растенията и повишаване на добивите? Биоконтролът включва всички методи, инструменти, мерки и средства за растителна защита, базирани на използването на полезни организми, както и техните механизми и взаимодействия, които управляват връзката между биологичните видове в естествена среда.

Вили Харизанова: Биологичната растителна защита и интегрираната растителна защита „работят“ в полза на природата, а не против нея и се вписват във визията за бъдещето на земеделието

През последното десетилетие, отбеляза проф.Харизанова, скоростта на въвеждане на нови биологични продукти надхвърля скоростта на въвеждането на конвенционални ПРЗ. Въпреки това в системите за отглеждане на земеделските култури са налични ограничен брой опции за биоконтрол на основните неприятели, болести и плевели. Това обстоятелство ще бъде променено съвсем скоро. Широкоформатна научно-откривателска "атака" е в ход. Семиохимикали," интелигентни" ДНК инсектициди, имуностимулатори, растителни микробниални, дигитални и дистанционни методи за наблюдения вече са реална перспектива и хоризонт.

Проф. д-р Владислав Попов, зам.ректор на Аграрния университет в Пловдив

Проф. д-р Владислав Попов, зам.ректор на Аграрния университет в Пловдив, представи пред високо професионалната аудитория своя прочит на предизвикателствата пред биологичното земеделие в България в контекста на Европейския план за развитие на биопроизводството. Ползите от това производство са в няколко посоки: социални, демографски, икономически - развитие на селските райони, намаляване на обезлюдяването на селата, генериране на допълнителни доходи за производителите и здравни ползи за потребителите, по-малко синтетични пестициди, устойчивост на биоразнообразието.

Един показателен пример за стимулиране на нови бизнес модели е колаборацията между община Брезово и Аграрния университет в Пловдив за реализация на визионерския проект "Развитие и популяризиране на икономическия потенциал на община Брезово чрез изработване, промотиране и позициониране на марката "Био-Брезово". Консултативен център за биоземеделие, биоживотновъдство и пчеларство ще управлява местните ресурси на принципите на биологичното земеделие.

Пунктуален, аргументиран и аналитичен бе коментарът на проф. Попов за европейската стратегия за биоразнообразието, чиито цели се постигат с биопроизводство. Какви са позициите на българското биологично земеделие? През последните години се наблюдава тревожна тенденция. България е между трите страни в ЕС, които получават най-големи субсидии за биопроизводство. Благодарение на тази финансова инжекция страната ни се нареди на челните места в ЕС в производството на няколко био продукта: вино, мед, розово и лавандулово масло. На път сме да загубим тези

постижения. И нещо повече, защото площите за биопроизводство намаляват. Причините за това несъстоятелно положение са административно-управленски. Липсата на дългосрочна визия е бариера за въвеждане на качествено сертифициране, контрол, информационно обслужване, система за подпомагане вземането на решения и гарантиране доверие у потребителите.

Иван Дражев, маркетинг мениджър на Кортева Балкани, продуктов мениджър на Кортева Агрисайънс България

Специално участие във високо престижния форум взеха мениджъри от представителствата на някои водещи мултинационални търговски компании от агрохимическата и семенарската индустрия - Синджента, Кортева Агрисайънс, БАСФ, Суммит Агро, Адама, Енза Заден, Панамин. Те представиха част от корпоративните проекти на фирмите за активното им участие в Зелената сделка на Европейския съюз. Тези проекти включват синтез и формулация на нови пестицидни продукти, отговарящи на високите еко стандарти на ЕС за безопасност на природната среда и здравето на хората, на нови широкоспектърни биопестициди, на устойчиви сортове и хибриди, на дигитални системи и платформи за управление на растителнозащитните практики - скрининг, диагноза, терапия.

Научно-практическата конференция излъчи ясни послания. Европейското земеделско пространство, част от което е България, се трансформира активно. Зелената сделка на ЕС е мащабен проект, селектиран много внимателно, с висока експертиза, верен поглед в утрешния ден, с мъдрост и далновидност. Европейското земеделие разполага с голям ресурс и забележителен потенциал, които ускоряват всяко революционно начинание. Разумният баланс между конвенционални пестициди и биопестициди е базова гаранция за постигане на устойчивост, растеж и сигурност в земеделското производство на Стария континент в условия на променящ се климат, на по-активна и по-агресивна вредоносна дейност на неприятели, болести и плевели.

Новите темпове и реалности налагат нов начин на мислене и промяна на поведенческия модел. Този процес изисква креативност!